

Az evangélium kezdete

SZOMBAT DÉLUTÁN

E HETI TANULMÁNYUNK: Ézsaiás 40:3; Dániel 9:24-27;

Apostolok cselekedetei 13:1-5, 13; 15:36-39; Márk 1:1-15

„Miután Jánost tömlöcbe vetették, Jézus Galileába ment, és hirdette az Isten evangéliumát. Ezt mondta: Betelt az idő, elközelített az Isten országa. Térjetez meg, és higgyetek az evangéliumban” (Mk 1:14-15, ÚRK)!

Ki írta *Márk evangéliumát*, és mi célból? Egyik evangélium sem nevezi meg a szerzőjét. Egyedül János tesz egy közelítő utalást „a szeretett tanítványt” említve (Jn 21:20, 24).

A Kánonban szereplő evangéliumokat már a korai időktől kezdve kapcsolatba hozták valamelyik apostollal (Máté, János), vagy egy apostol munkatársával. Például *Lukács evangéliumát* Pállal hozták összefüggésbe (lásd Kol 4:14; 2Tim 4:11; Filem 1:24), *Márk evangéliumát* pedig Péterrel (lásd 1Pt 5:13).

Bár *Márk evangéliumának* szerzője nem nevezi meg magát a szövegben, a korai egyházi hagyomány szerint írója János Márk volt, aki egy időben Pállal és Barnabással utazott (ApCsel 13:2-3), később pedig Péter munkatársa lett (1Pt 5:13).

Ezen a héten első lépésként Márkról tanulunk, azt, amit a Szentírás mond róla, tanúi leszünk kezdeti kudarcának, majd pedig megerősödésének. Ezután rátérünk *Márk evangéliumának* első szakaszára, előretekintve megnézzük, hogy merre tart a történet, visszafelé pillantva pedig azt vizsgáljuk, hogyan is tudott egy ilyen könyvet megírni egy kudarcot vallott, ám később megerősödött misszionárius.

A MISSZIONÁRIUS, AKI KUDARCOT VALLOTT

Olvassuk el ApCsel 12:12 versét! Hogyan mutatja be ez a könyv Márkot?

János Márk, *Márk evangéliumának* legvalószínűbb szerzője bizonyára még fiatal volt, amikor az *Az apostolok cselekedetei* 12. fejezetének eseményei játszódtak, körülbelül a Kr. u. 40-es évek közepén. A 12. vers szerint egy Mária nevű asszony fia. Mária az egyház tehető támogatója volt, otthonában tartotta *Az apostolok cselekedetei* 12. fejezete által híressé lett imaórát. Péter börtönből való szabadulása és az azt követő események, majd Heródes halála tele van Péter és a király közti feltűnő – sőt, időnként humoros – különbségekkel. János Márknak nem igazán van szerepe ebben a történetben, de ezen a ponton történő bemutatása előkészíti későbbi kapcsolódását Barnabához és Pálhoz.

Olvassuk el ApCsel 13:1-5, 13 verseit! János Márk hogyan szegődött Pál és Barnabás mellé, és mi lett ennek a következménye?

Az apostolok cselekedetei 13. fejezete Pál és Barnabás első misszióútjáról ír, amely Kr. u. 46-ban kezdődött. János Márkot csak az 5. vers említi, csupán segítői vagy szolgálai szerepben, azután nem találunk utalást rá egészen a 13. versig, ott egy rövid megjegyzés említi, hogy visszatért Jeruzsálembe. Távozására nincs indoklás, és érzései, érzelmei leírása híján csak elképzelni lehet, mi indíthatta arra, hogy visszavonuljon a kétségtelenül rengeteg veszéllyel és kihívással járó missziómunkától. Ellen G. White ezt írja: „Márkot elfogta a félelem és a csüggedés. Egyelőre megingott ama szándékában, hogy feltétel nélkül az Úr munkájának szentelje életét. A nehézségekhez nem volt hozzászokva, az utazás veszélyei és nélkülözései teljesen letörték” (*Az apostolok története*. Budapest, 2001, Advent Kiadó, 113. o.). Röviden: túl nehéznek bizonyult számára a helyzet, ki akart lépni.

Ki ne tudná közülnk, milyen érzés visszariadni valamitől, vagy teljes kudarcot vallani valamiben, különösen lelki dolgokban, keresztyéni életünk egyes területein? Mit tanultunk hasonló tapasztalatainkból?

MÁSODIK ESÉLY

Olvassuk el ApCsel 15:36-39 szakaszát! Pál miért tartotta alkalmatlannak János Márkot? Barnabás miért adott neki egy második esélyt?

ApCsel 15:38 megindokolja, hogy Pál miért utasította el a fiatalembert: mert Márk visszafordult, nem folytatta a szolgálatot. Az apostol hozzáállása érthető, ha nyers is. Kemény, megterhelő volt a misszionáriusok élete, különösen az ókori világban (vö. 2Kor 11:23-28). Pál a munkatársaira támaszkodott, hogy ők segítsenek hordozni a nagy kihívást jelentő munka és körülmények terheit. Az ő nézőpontja szerint nem érdemelt helyet a gonosz erők ellen válllvetve harcoló misszionáriusok csapatában az, aki ilyen gyorsan meghátrált.

Barnabás nem értett egyet Pállal. Ő látta a lehetőséget Márkban, és nem akart elfordulni a fiatalembertől. Olyan heves vita alakult ki Pál és Barnabás között János Márk miatt, hogy elváltak útjaik. Pál Silást választotta útítársául, Barnabás pedig Márkot vitte magával.

Az apostolok cselekedetei nem magyarázza, miért döntött úgy Barnabás, hogy magával viszi Márkot. Ebben a könyvben itt jelenik meg utoljára a két férfi, érdekes módon azonban az Újszövetség nem itt említi utoljára Márkot.

Olvassuk el Kol 4:10, 2Tim 4:11, Filem 24 és 1Pt 5:13 verseit! Milyen részletekre utalnak ezek az igeversek Márk későbbi munkába állásáról?

Úgy tűnik, hatalmas változás ment végbe Márkban. Ezekben a szakaszokban Pál elismeri, hogy számára mennyire értékes a fiatalember a szolgálatban. Munkatársaként utal rá, és azt akarja, hogy Timótheus vigye magával hozzá. Péter is megemlíti, hogy szintén szoros munkatársi kapcsolata volt Márkkal. Pál és Péter valószínűleg a Kr. u. 60-as években írták leveleiket, úgy tizenöt-húsz évvel *Az apostolok cselekedetei* 15. fejezetében lejegyzett események után. Márk egyértelműen kiköszörülte a csorbát, és szinte biztos, hogy azért, mert unokatestvére, Barnabás bízott benne.

Idézzünk fel egy esetet, amikor valamiben kudarcot vallott valaki – mi magunk vagy egy barátunk –, de kapott egy második esélyt! Hogyan változtatott ez az esemény a szereplőkön, illetve azokon, akik segítettek nekik? Hogyan hat az ilyen tapasztalat a másokért való szolgálatunkra?

A HÍRNÖK

Olvassuk el Mk 1:1-8 szakaszát! Kik szerepelnek ezekben az igeversekben, mit mondanak, mit tesznek?

E verseknek három fő szereplője van: Jézus Krisztus, akire Mk 1:1 utal, az Atya Isten (Mk 1:2 szerint) és Keresztelő János, a hírnök és prédikátor, akiről szól e szakasz utolsó része. Mk 1:2-3 tartalmaz egy ószövetségi idézetet, amivel Márk bemutatja, merre fog alakulni a történet. Az idézeteket három szakaszból vette: 2Móz 23:20, Ézs 40:3 és Mal 3:1.

Olvassuk el 2Móz 23:20, Ézs 40:3 és Mal 3:1 verseit! Mi a közös ebben a három igében?

2Móz 23:20 egy angyalra utal, akit Isten küld Izrael előtt, hogy bevezesse a népet Kánaánba. Ézs 40:3 arról szól, hogy Isten megjelenik a pusztában, a neki készített úton. Mal 3:1 egy hírnökről tudósít, aki az Úr előtt megy, készítí az útját. Mindhárom szakasz egy útról beszél.

Az ézsaiási szöveg több ponton kapcsolódik Keresztelő János szolgálatához, és az *Úr útjára* irányítja a figyelmet. *Márk evangéliumában* a gyors ütemben haladó elbeszélés erősíti az utazás érzését. Jézus azon az úton halad, ami a kereszthez, értünk vállalt áldozati halálához vezet.

Azonban sok mindennek kell történnie, mielőtt a kereszthez ér. Az út még csak most kezdődik, Márk pedig mindent elmond róla.

Az Ószövetségből vett idézettel összhangban Mk 1:2-3 arról beszél, hogy Keresztelő János bűnbánatra, megtérésre, a bűntől való elfordulásra és Istenhez való visszatérésre szólított (Mk 1:4). Úgy öltözött, mint Illés próféta (vö. 2Kir 1:8), és Mk 1:7-8 szerint arról a Személyről szól, aki utána jön, de hatalmasabb nála. Az eljövendőnek még a saruja szíját sem méltó megoldani, ez a kijelentése mutatja, hogy milyen magasztos képe volt Jézusról.

JÉZUS KERESZTSÉGE

Olvassuk el Mk 1:9-23 szakaszát! Ki jelent meg Jézus keresztségekor? Mi történt akkor?

János megkeresztelte Jézust a Jordán folyóban. Amint felemelkedett a vízből, megnyílt a menny és a Szentlélek galamb formájában leszállt rá. Hallotta Isten hangját: „*Te vagy az én szerelmes fiam, akiben én gyönyörködöm*” (Mk 1:11).

Ezek az események Jézus keresztségének fontosságát mutatják. Az Atya, a Fiú és a Szentlélek együtt erősíti meg, hogy ezennel elkezdődik Jézus szolgálata. *Márk evangéliuma* 15. fejezete szerint a kereszt jelenetében ennek az eseménynek a jelentősége talál visszhangra. Több hasonló elem újra lejátszódik a történetnek abban a részében.

A Lélek ragadta el Jézust a pusztába. A „kivitte” szó görögül a köznyelven ismert *ekballó*, amit *Márk evangéliuma* a démonok kiűzésére is használ. A Lélek jelenléte jól mutatja, hogy milyen hatalmas volt Jézus életében a Szentléleknek. Az Úr elindult szolgálatának útján, és azonnal megütközött Sátánnal. A csata hevét érzékelteti az utalás, hogy a kísértések negyven napon át tartottak, miközben vadállatok portyáztak a területen, majd angyalok szolgáltak Jézusnak.

Márk evangéliuma nyitó jelenetének szokatlan jellemzője, hogy bemutatja Jézus isteni és emberi természetét. Az isteni természet oldaláról: Ő a Krisztus, a Messiás (Mk 1:1), az Úr, akinek jöttét hírnök jelenti be (Mk 1:2-3), hatalmasabb Jánosnál (Mk 1:7), Ő a szeretett Fiú, akire szállt a Lélek (Mk 1:10-11). Az emberi természet oldaláról a következőt látjuk: János keresztelte meg (nem pedig fordítva, Mk 1:9), a Lélek vezette (Mk 1:12), Sátán megkísértette (Mk 1:13), vadállatok vették körül (Mk 1:13), angyalok szolgáltak neki (Mk 1:13).

Mi a célja ezeknek a kontrasztoknak? Krisztus, Urunk, Megváltónk és Istenünk csodálatos lényére mutatnak, aki ugyanakkor emberként a testvérünk és példaképünk. Hogyan foghatnánk fel a maga teljességében ezt? Sehogy. Mégis fogadjuk el hittel, csodálva mindazt, amit ez az igazság Istennek az emberiség iránti szeretetéről nyilatkoztat ki!

Jézus Isten volt, de felvette az emberi természetet is, hogy megmentsen bennünket. Mit árul ez el Isten hatalmas szeretetéről?

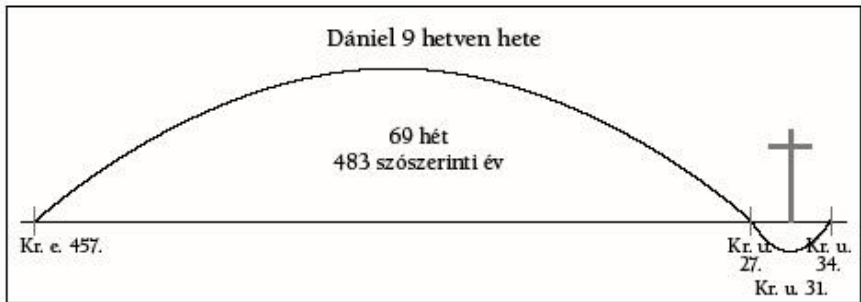
JÉZUS EVANGÉLIUMA

Olvassuk el Mk 1:14-15 verseit! Mi a Jézus által hirdetett evangéliumi üzenet három része?

Márk összegzi Jézus egyszerű és lényegretörő üzenetét, amelynek három részét az alábbi táblázat mutatja:

<i>Kategória</i>	<i>Tartalom</i>
Idői prófécia	Betelt az idő
Szövetségi ígéret	Elközelített az Isten országa
Tanítványságra hívás	Térjete meg és higgyetek az evangéliumban!

Dán 9:24-27 szakaszában a hetven hétről szól az az idői prófécia, amire Jézus utal. Ez a prófécia akkor teljesült, amikor Jézus megkeresztelkedett és a Szentlélek felkenete, majd elkezdte szolgálatát (ApCsel 10:38). A hetven hétről szóló, lenyűgöző próféciát az alábbi táblázat magyarázza:

Ebben a próféciaiban egy nap egy évet jelent (4Móz 14:34; Ez 4:6). Kr. e. 457-ben kezdődött, az Artaxerxész, Perzsia királya által kiadott rendelettel, amelyben engedélyezte Jeruzsálem helyreállításának befejezését (lásd Ezsd rás 7). A hatvankilenc prófétai hét Kr. u. 27-ig tartott, amikor Jézus megkeresztelkedett és szolgálatának kezdetén felkenete a Szentlélek. Keresztre feszítése három és fél évvel később történt. A hetvenedik hét végén, Kr. u. 34-ben Istvánt megkövezték, azután kezdődött az evangélium hirdetése nemcsak a zsidók, hanem a pogányok között is.

Mikor tanulmányoztuk legutóbb a hetven hétről szóló próféciát? Ennek ismerete hogyan erősítheti a hitünket – nemcsak Jézusba, hanem a prófétai Szó megbízhatóságába vetett hitünket is?

TOVÁBBI TANULMÁNYOZÁSRA:

Ellen G. White: *Jézus élete*. Budapest, 2010, Advent Kiadó, „*Kiáltó szó a pusztában*” c. fejezet, 71-81. o.; *Az apostolok története*. Budapest, 2001, Advent Kiadó, „*Az evangélium hírnökei*” c. fejezet, 111-117. o.

Lenyűgöző, hogy Jel 14:6-7 verseiben az első angyal üzenete párhuzamos gondolatokat tartalmaz Mk 1:15 versében a Jézusról szóló evangéliumi üzenettel! Az első angyal az örökkévaló evangéliumot hirdeti a világnak az utolsó napokban, előkészítve ezzel Jézus második eljövételét. Jézus szavaihoz hasonlóan az angyal végidei üzenetében is megvan ugyanaz a három elem, amint az alábbi táblázat is mutatja:

<i>Márk 1</i>	<i>Kategória</i>	<i>Jelenések 14</i>
Betelt az idő (Dániel 9)	Idői prófécia	Az ítélet órája (Dániel 7-8)
Elközelített az Isten országa	Szövetségi ígélet	Örökkévaló evangélium
Térjete meg és higgyetek!	Elhívás a tanítványságra	Féljétek, dicsőítsétek, imádjátok Istent!

Az első angyal üzenete bejelenti az advent előtti ítélet kezdetét Dán 8:14 versének 2300 éves prófécijája szerint, ami 1844-ben kezdődött el. Az ítélet elhozza Isten országát üldözött népe számára (Dán 7:22). A végidőben hangzik az első angyal üzenete, hogy féljük, dicsőítsük és imádjuk Istent, ami tanítványságra hív, miközben a Jelenések 13. fejezetében ábrázolt fenevadak hamis isten félelmére, dicsőítésére és imáadására szólítják a világot. Jézus üzenete Márk 1. fejezetében szorosan kötődik Dániel próféciaihoz az evangélium hirdetésének kezdetén, hasonlóképpen az első angyal üzenete is kapcsolódik Dánielhez a föld történelmének záró időszakában.

BESZÉLGESSÜNK RÓLA!

- 1) Vegyük sorra Mk 1:1-13 szakasza alapján a hasonlóságokat és különbségeket Keresztelő János és Jézus között! Milyen tanulságokat vonhatunk le abból, ahogyan az Ige bemutatja őket?
- 2) Gondolkozzunk a keresztség jelentőségén! Olvassuk el Róm 6:1-4 és Jn 3:1-8 verseit, és vessük össze ezeket Jézus keresztségének leírásával (Mk 1:9-13)! Milyen párhuzamokat és ellentéteket látunk? Hogyan segít ez jobban megérteni a keresztség jelentőségét?
- 3) Hasonlítsuk össze Jézus evangéliumát (Mk 1:14-15) és az első angyal üzenetét (Jel 14:6-7)! Ezeknek a megértése hogyan segít világosabban látni saját missziókat ma?

A MENNYEI TERV KIBONTAKOZÁSA

„És az Ige testté lett és lakozék közöttünk (és láttuk az ő dicsőségét, mint az Atya egyszülöttjének dicsőségét), aki teljes vala kegyelemmel és igazsággal” (Jn 1:14).

„Mintegy kétezer évvel ezelőtt titkot hordozó szózat hangzott a mennyben Isten trónjáról: »Ímé jövök« (Zsolt 40:8). »Áldozatot és ajándékot nem akartál, de testet alkottál nekem... Ímé itt vagyok (a könyv fejezetében írva vagyok rólam), hogy cselekedjem, óh Isten a te akaratodat« (Zsid 10:5-7). Ezek a szavak hirdették meg annak a tervnek a beteljesedését, amely örök időktől fogva rejtve volt. Elérkezett az ideje, hogy Krisztus világunkba jöjjön és testet öltson. Ő mondta: »testet alkottál nekem« (Zsid 10:5). Ha abban a dicsőségben jelenik meg, amely az Övé volt Atyja oldalán a világ létezése előtt, nem viselhettük volna el jelenlétének fényét. Hogy szemlélhessük Őt, és ne semmisüljünk meg, eltakarta dicsőségét. Istenségét emberi természet fedte, láthatatlan dicsőségét látható emberi formába rejtette.

E nagyszerű tervnek voltak előrevetített árnyékai: a jelképek és a szimbólumok. Az égő csipkebokor, amelyben Krisztus Mózesnek megjelent, Istent nyilatkoztatta ki. Az Istenség bemutatására választott szimbólum csak egyszerű bokor volt, amin látszólag nem volt semmi figyelemre méltó, mégis magába rejtette a Végtelent. Az örök irgalmú Isten a legszerényebb jelképbe burkolta dicsőségét, hogy Mózes meg ne haljon, amikor rátekinthet. Ugyanígy érintkezett Isten Izraellel, nappal felhőoszlopban, éjjel tűzoszlopban; kinyilatkoztatta akaratát az embereknek és megismertette velük kegyelmét. Isten elrejtette dicsőségét, eltakarta fenséges ragyogását, hogy a véges ember gyöngye szemével rátekinthessen. Krisztusnak »a mi nyomorúságos testünk«-ben (Fil 3:21) kellett eljönnie, »emberekhez hasonlónak lenni« (Fil 2:7). A világ szemében nem volt ékessége, ami miatt vonzódtak volna hozzá, mégis Ő volt a testet öltött Isten, a menny és a föld világossága. Dicsőségét eltakarta, nagyságát és fenségét elrejtette, hogy közelébe juthasson a szomorú, megkísértett embereknek...

Mivel Jézus lejött a földre és köztünk élt, tudjuk, hogy Isten ismeri megpróbáltatásainkat és együtt érez velünk fájdalmainkban. Ádám minden leszármazottja tudatában lehet annak, hogy Teremtőnk a bűnösök barátja. Minden kegyelmet hirdető tanítás, minden örömről szóló ígéret, minden szeretetből fakadó cselekedet, a Megváltó földi életének egész isteni vonzereje azt hirdeti, hogy »velünk az Isten« (Mt 1:23)” (Ellen G. White: *Jézus élete*. Budapest, 1989, Advent Kiadó, 14-15. o.)